

האליזר

עלון לשבת קודש

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת
לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי

י"ד בניסן תשפ"ב 1421 (שנה כז')

עלון זה כולל כל הלכות
פסח ופרשת אחרי-מות

זו"ג פסח

נושאי הלפיד

מעשה שהיה

לאביו של הרב עובדיה יוסף זצ"ל, הייתה מכולת בשכונת בית ישראל בירושלים. אביו החליט שהבן, הבכור, עובדיה, צריך לעזור לו בחנות. הבן עזב את הישיבה והחל לעבוד כשליח בחנות. הרב עזרא עטייה, ראש הישיבה, ראה שהנער נעדר מהישיבה. הוא סר לחנות המשפחה, ושאל "היכן הנער?". אביו ענה בפשטות: "בשליחות". רבי עזרא עטייה הפציר באביו שיחזירו לישיבה, אך הלה טען שאין לו ברירה, והוא צריך עזרה בעסק. אמר לו רבי עזרא: "אני אעשה את השליחויות, ואתה תשלח את הבן לישיבה".... אביו של הרב עובדיה ראה את מסירותו של ראש הישיבה, הבין את חשיבות העניין, ו... החל לבחון את ההחלטה מחדש. הוא התלבט. כן, לא, כן, לא... כן!!! החלטה אחת, רגע מכונן בו עם ישראל התבשר: יש "הרב עובדיה", יש לעם ישראל את מר"ן!

עשרות ספרים, מיליוני תלמידים, 90 שנות לימוד תורה ברצף, הפצת יהדות ושיעורי תורה בכל התבל, פסקי הלכה, קירוב לבבות ומה לא? מרן הרב עובדיה יוסף, פאר הדור והדרו.

במצב דומה נמצאים כאלו שההורים שלהם התלבטו, כן, לא, כן, לא... והחליטו - לא!

אותם הורים עמדו בפני צומת מרכזית בחייו של ילדם, האם לשלוח אותו למוסד תורני או לחינוך ממלכתי כזה או אחר? האם ילמד "שמע ישראל", שבת, חגים ועוד, או... לא? ושיקול שטחי של "זה נח וקרוב לבית", "חברים מהגן הולכים ביחד", "יש תחבורה נוחה" וכדומה, הכריעו ש... לא! חלק מהילדים הללו היו אמורים להיות "הרב עובדיה" הבאים, רק שההורים שלהם לא זכו לומר את ה"כן" ברגע הנכון. החלטה שהסירה מאותם הילדים את הגלימה ואת נזר התפארה. החלטה ששפכה את צנצנת הדיו, איתו היו אמורים להיכתב ספרים עתירי חידושים, ששוב לא יראו אור אורות שכבו בהחלטה אחת, והחשיכו יחד עמם דור שלם, שלא יודע ולא ידע את אשר איבד. עלינו להיות ערניים, שלא להפסיד עוד. ליל הסדר מהווה אבן דרך חשובה להעברת הלפיד התורני מאב לבן במשך אלפי שנים, אך אם הילדים לא לומדים במסגרת תורנית שתתן להם את הבסיס, הלפיד לא יוכל לעבור הלאה והילדים יהיו בבחינת "שאינו יודע לשאול".... ואשרי הזוכה לקבל החלטה נכונה בזמן!

הלכות מוריד הטל

א. החל מתפילת מוסף של י"ט ראשון של פסח מתחילים לומר "מוריד הטל" (קו"ע אור"ח סי' קיד ס"א ומשנ"ב ס"א) והמנהג שהשליח ציבור אומר בקול רם בתוך שלושים יום לפסח כדי להזכיר לציבור לומר כן (שאלת יוסף ת"ג עמ' לו). [כל הדינים כאן גם לאישה שטעתה בתפילתה].

ב. אם טעה ואמר "מוריד הגשם" ונזכר: ☒ באמצע אותה ברכה חוזר ל"אתה גיבור לעולם".

☒ לאחר שאמר ה' בברכת "מחיה המתים" חותם "למדני חוקיך" וחוזר ל"אתה גיבור".

☒ לאחר שחתם "מחיה המתים" - חוזר לראש התפילה (קו"ע ס"ה, משנ"ב ס"ק כ).

חגים וזמנים לששון ע"פ לוח "אור החיים" אופק ת"א * שעון קיץ * סוף זמן קריאת שמע 8:46-8:37

☒ סוף זמן אכילת חמץ: 10:01 ☒ סוף זמן ביעור חמץ: 11:20 ☒ שעה עשירית: 3:57

☒ כניסת שבת וחג: 6:51 ☒ יציאת שבת וחג: 7:42 ☒ יציאת ש"ת: 8:30

☒ כניסת שביעי ש"פ: 6:55 ☒ כניסת שבת: 6:55 ☒ יציאת שבת: 7:47 ☒ יציאת ש"ת: 8:37

ג. החל ממוצאי י"ט ראשון של פסח אומרים "ברכנו" במקום "ברך עלינו" (ש"ע קיז/א).

ד. אם טעה ואמר "ברך עלינו" אם נזכר:

☑ בתוך הברכה חוזר לראש הברכה.

☑ אחר "ברוך אתה ה'" של מברך השנים יאמר "למדני חוקיך" וחוזר לתחילת הברכה.

☑ כל עוד שלא הגיע ל"יהיו רצון" האחרון חוזר ל"ברכנו", ואם הגיע ל"עושה שלום" אפילו לא עקר רגליו חוזר לראש התפילה (ש"ע סי' קיז ומשנ"ב סי' קיז).

ה. אם הסתפק אם הזכיר "מוריד הטל" או "מוריד הגשם" וכן "ברכנו" או "ברך עלינו" הרי הוא בחזקת שהזכיר גשם וצריך לחזור אלא אם כן הוא אחרי 30 יום שחזקה שאמר כהוגן (ש"ע סי' קיד כ"ה, כה"ח סי' קמ"ט מט ב"י).

ו. אם אמר 90 פעם "מחיה מתים אתה רב להושיע מוריד הטל" הרי אם הסתפק באיזה פעם אם אמר "מוריד הגשם" או "מוריד הטל" הרי הוא בחזקת שאמר נכון ואינו חוזר (ש"ע סי' ט). וכנ"ל אם אמר 90 פעם "רופא חולי עמו ישראל ברכנו" בלבד, אם הסתפק אם אמר "ברכנו" [של קיץ] או "ברך עלינו" [של חורף] הרי הוא בחזקת שאמר נכון ואינו חוזר (משנ"ב איש מלכיה סי' קיד הערה 4, ש"ת מעיין אומל שאלות ששאלו את הרשב"א עובדיה יוסף ח"א פ"ה סי' קלא, אור ההלכה לגר"ד כהן ח"א עמ' 40).

הלכות ספירת העומר

א. מצוות עשה על כל אחד לספור ספירת העומר החל מליל טז בניסן עד גמר שבעה שבועות.

ובזמן הזה שאין לנו קצירת העומר ולא קרבן העומר זוהי מצוה מדרבנן, זכר למקדש (ש"ע סי' תפט ס"א, כה"ח סי' ק"ה) ולכן ראוי להשמיט מהנוסח של "לשם יחוד" שלפני הספירה את הנוסח: "הרינו באים לקיים מצות עשה כמו שכתוב בתורה" אלא יאמר: "הרינו באים לקיים מצות ספירת העומר כדי לעשות נחת רוח ליוצרנו וכו'" (יח"ד ח"ו סי' כט).

ב. נשים פטורות ממצות ספירת העומר, ואם רוצות תספורנה בלא ברכה (כה"ח סי' ק"ט) ועל פי הסוד

טוב שלא תספורנה אף בלא ברכה, (ילקו"י ספירת העומר פ"י ס' קיד-קטז).

מצוה לחנך את הקטנים לספור בברכה (ילקו"י ס"ט), וקטן שנעשה בר מצוה באמצע ימי הספירה, אינו רשאי להמשיך לספור בברכה, אף שעד אותו היום ספר בברכה (ילקו"י ש"ס ס' קכ"א).

ג. לכתחילה זמנה בצאת הכוכבים, וכשאי אפשר יספרו בין השמשות (ש"ע סי' כ"ב משנ"ב ש"ס).

אבל קודם שקיעת החמה אין לספור (ואם ספר צריך לחזור בברכה בצאת הכוכבים) (ש"ע ש"ס, ילקו"י עמ' תכ"ח) ואם לא ספר בתחילת הלילה יכול לספור עד עלות השחר (ש"ע סי' א').

ד. ראוי להקדים תפילת ערבית לפני הספירה (כה"ח סי' ק"מ), מ"מ אם לא בטוח שיהיה לו מנין לערבית וחושש שמא ישכח יכול לספור קודם (פסח כהלכה סי' כ"א סי"ג) ואם יש לו מנין קבוע בשעה מאוחרת יספור ספירת העומר כשמתפלל ערבית בשעה המאוחרת ולא בצאת הכוכבים (פסקי תשובות סי' צ).

ה. אסור להתחיל לאכול, לישון ולעשות מלאכה חצי שעה קודם זמן הספירה (הרמ"א סי' תפט ס"ד ומשנ"ב סי' ק"ד) היינו קודם שקיעת החמה (אם התחיל לפני כן רשאי להמשיך), מ"מ מותר לאכול פחות מ-50 גר' לחם או עוגה (מזונות) וכן יותר מ-50 גר' תבשיל שאינו מ-5 מיני דגן, פירות ושתייה (חזו"ע יו"ט עמ' רמ"ה). ומי שביקש מחברו להזכיר לו, רשאי לאכול יותר מ-50 גר' פת וכו' (תורת מועדים פ"ד סי' ג'). אבל אם השומר גם אוכל עמו, טוב שימנה שומר אחר שאינו אוכל עמהם (עיין בא"ח ויקהל פ"א סי"ג) וכן אשה אינה יכולה להיות שומר מאחר ופטורה ממצווה זו (ילקו"י עמ' ר"ט).

וכן אפשר לכוון שעון מעורר באופן שיזכיר לו לספור העומר, ואפשר לאכול ולסמוך כשיש לו מנין קבוע לערבית (ילקו"י ספירת העומר פ"ט ס' קח).

ו. צריך לספור ספירת העומר מעומד (ש"ע סי' א') ובדיעבד אם ספר מיושב יצא ידי חובה (משנ"ב סי' ק"ו) וזקן או חולה שהעמידה קשה להם רשאים לספור מיושב אף לכתחילה (ילקו"י פ"ה סי' מו).

ז. רשאי אדם לספור ספירת העומר בכל לשון ובלבד שמבין את השפה, ולכן אם ספר בעברית ואינו מבין עברית כלל יחזור ויספור בשפה שמבין בלא ברכה (כה"ח סי' כ).

ח. מי ששכח לספור בלילה ונזכר ביום וספר בלי ברכה, ממשיך לספור בשאר הלילות בברכה (ש"ע סי' ומשנ"ב) לכן מנהג נכון לספור בביה"כ בשחרית בלא ברכה (ילקו"י פ"ח סי' ע"ה).

ט. אם לא ספר לילה ויום או טעה במספר בלילה ולא תיקן ביום, ולא נזכר עד הלילה השני אינו יכול לספור יותר בברכה (ש"ע סי' ז"ה, ילקו"י סי' ע"ב) ואם אדם כזה עלה כשליח ציבור לערבית אין לו לספור בברכה להוציא אחרים אלא יתן לאחר לברך (כה"ח סי' ק"א) ודין זה אף באדם נכבד (ילקו"י סי' ע"ו).

י. מי שמסופק אם ספר בלילה הקודם את המספר הנכון או לא וביום לא נזכר, יוכל בכל זאת, לספור מכאן ולהבא בברכה (ילקו"י סי' פ, ש"ע סי' תפט ס"ח).

יא. המנהג שבבית הכנסת השליח ציבור מברך וסופר ואח"כ הקהל מברכים וסופרים. טוב שכל אחד יאמר בתחילת ימי הספירה פעם אחת: "אני מכוון שבכל לילה מלילות הספירה לא לצאת

ידי חובת הספירה של העומר מפי שליח הציבור או אדם אחר אלא רק כשאברך ואספור בעצמי".
 מ"מ אם לא אמר את הנוסח הנ"ל ושליח הציבור הקדימו וברך וספר יכולים הקהל לברך ולספור
 [שכל נוסח זה הוא לכתחילה כדי לצאת ידי חובת כל הפוסקים] (חזו"ע יו"ט עמ' רכח-רל"ג).
 יב. לפני ששליח הציבור מברך וסופר את הספירה בליל שבת יאמר לקהל שמי שלא ספר את
 ספירת העומר אפילו יום אחד, לא יוכל לספור בברכה אלא יאזינו לברכת שליח הציבור ויכוונו
 לצאת בברכתו [בגלל הציבור שבא להתפלל רק בשבת] (ולקו"י פ"ח ס"עג).

דינים הנוהגים בזמן העומר

א. נוהגים כל ישראל להתאבל מפסח עד עצרת על מותם של 24,000 תלמידי רבי עקיבא שמתו
 כולם באותה תקופה, מפני שלא נהגו כבוד זה בזה. והיה העולם שמם וכמעט נשתכחה תורה
 מישראל, עד שבא רבי עקיבא אצל רבותינו שבדרום ושנה להם את התורה, ואלו הם: רבי מאיר בעל הנס,
 רבי שמעון בר יוחאי, רבי יהודה, רבי יוסי ורבי אלעזר בן שמוע, והם העמידו תורה לכל ישראל, ולכן אין
 ראוי להרבות בשמחה בימים אלו (מס' יבמות ס"ג).

ב. נוהגים שלא לשאת אישה מפסח עד: **הספּרדים** - ל"ד בעומר בבוקר (ש"ע ס' תל"ג ס"א) [ובשעת
 הדחק מ- ליל ל"ד בעומר] (חזו"ע יו"ט עמ' רנ) **האשכנזים** - עד ל"ג בעומר (הרמ"א ס"ס, חזו"ע יו"ט עמ' רנ)
 אבל מסיבת תנאים (אירוסין) עושין (כי כל מועד לג"כ חותה עמ' לח).

ג. נוהגים שלא להסתפר ולא להתגלח **הספּרדים** - עד ל"ד בעומר בבוקר (ש"ע ס"ס) **האשכנזים** -
 עד ל"ג בעומר ביום (הרמ"א ס"ס, משנ"ב ס"ק ח) [יש מנהגים נוספים בזה].

ד. **לענין תספורת ל: בעלי הברית** (מוהל, סנדק, אבי הבן) ביום המילה או יום קודם- מותר (הרמ"א
 ס"ב, משנ"ב ס"ק יג). **אשה** - **לספּרדים** - מותר (חזו"ע עמ' רסא, אור לציון ח"ג פ"ח ס"א). **האשכנזים** - המנהג
 להחמיר (ש"ת אגרות משה יו"ד ח"ב ס' קלז). **אבל** - שנסתיימו ימי אבלו בימים אלו אם מצטער- מותר
 להסתפר (כה"ח ס"ק טו, תורת מועדים ז' ס', חזו"ע אכלות ח"ב עמ' רלז דהערות). **קטן** - **האשכנזים** - המנהג לא
 להסתפר (הגר"ש"א זאטק"א ח"ב עמ' תל). **לספּרדים** - המנהג לא להסתפר (עיין חזו"ע יו"ט עמ' רסד, ש"ת מעין אומר
 ח"ג עמ' קיז) ויש מקילים בזה (אור לציון ס"ס, פסח כהלכה ס' כז). [מ"מ מותר לעשות תספורת ראשונה של גיל 3
 במירון בל"ג בעומר בין לספּרדים בין לאשכנזים] (חזו"ע ס"ס עמ' רעד, כי כל מועד עמ' מו).

ה. ריקודים ומחולות אסורים בתקופה זו ואפילו ללא תזמורת [היינו אפילו שהם נפרדים], אסור לנגן
 בכלי זמר וכן אסור לשמוע שירה עם מנגינה דרך הרדיו, טייפ וכדו', [אבל בחוה"מ פסח מותר
 לשמוע עם מנגינה לצורך מצות ושמחת בחגך (ש"ת וילנא יוסף ח"ג ס' מט)]. אבל שירה בפה ללא מנגינה
 מותרת, מ"מ בשמחה של מצוה שנעשית בזמנה בימים אלה כברית מילה, פדיון הבן, סיום מסכת
 וכדו', מותר לשמוע שירי קודש מלווים בכלי נגינה (ולקו"י ספירת העומר ס' תל"ג ס"ב).

ו. גן ילדים קטנים שרוצים להשמיע להם קלטת של שירי ילדים בשביל הפעלת הגן וסדרי הגן
 אפשר להקל בזה, בפרט בשירי ילדים וגם לגננות מותר לשמוע כיוון שעסוקות בעבודתן ואין
 שירים אלה מיועדים לרקודים ומחולות. ואפשר גם להקל בשמיעת קלטות של סיפורים שיש בהם
 מעט מוזיקה בתוך סיפור הדברים (ולקו"י ספירת העומר ס' תל"ג ס"ט).

ז. בימי העומר אין לשמוע שירים עם כלי שיר גם ביום שישי אחר הצהריים, וגם במוצאי שבת וכן
 בראש חודש אייר (ולקו"י ספירת העומר ס' תל"ג ס"כ).

ח. במוצאי יום טוב אחרון [מוצאי שביעי של פסח] נהגו רבים להקל ולשמוע שירים עם כלי שיר
 ב- "חג המימונה". ואם חל שבת במוצאי יו"ט אחרון **כמו השנה** שאז ליל המימונה נדחה
 למוצאי שבת נכון לערוך סיום מסכת [שזה הסיבה להיתר] ואז יוכל לשמוע שירים עם כלי שיר (ס"פ).
 ט. מותר לברך "שהחינו" על פרי חדש בימי הספירה אבל נוהגים להחמיר [ממדת חסידות] שלא
 ללבוש בגד חדש הצריך לברכת שהחינו, ובמקום צורך ילבש בשבת ויברך. ובמקום שמחת בר
 מצוה או ברית מילה יש להקל לברך על בגד חדש ביום חול (חזו"ע עמ' רנט).

זוהל המועד

חג הפסח התקרב, מר"ן הרשל"צ הרב עובדיה יוסף יצא להשתתף

באחד הכנסים המיועדים ללימוד והכנה לחג.

בשיעור שמסר דיבר הרב על מצוות אכילת מצה ועל כך שאיסור חמץ תקף רק בנוגע למזון. הוא
 הדגיש שאין צורך להחמיר עוד ועוד על הכתוב בהלכה. הקהל הרב שהגיע לשיעור האזין לדבריו
 ובסיום השיעור הזמנו השומעים לשאול שאלות. האחד שאל על אכילת אורז, השני על הגעלת כלים
 ואז קם אחד האנשים ושאל: "כבוד הרב. יש לי בבית סבון ולא כתוב עליו 'כשר לפסח'. מה לעשות?"
 שאל הרב עובדיה בחיוך: "עיפרון, יש לך בבית?" השיב השואל בתמיחה, "כן."

מעשה שהיה

חתם הרב עובדיה את השיחה בהומור: "אז קח את העיפרון ותכתוב על הסבון 'כשר לפסח' (אתר חכימא).

הלכות חול המועד

פינת ההלכה

א. לבוש ומאכל: ימי חול המועד נקראים מועד וחייבים בהם בשמחה, ומצוה לשמוח בבשר [בקר ואם אי אפשר אז בעוף] ויין, ולשמח את הנשים בבגדים נאים ותכשיטים (ש"ע תקט"ז ס"ב וזכ"ה) וחייב לכבדו במאכל ובמשתה ואינו מחויב באכילת מצה (ש"ע סי' קפח ס"ז) מ"מ לכתחילה מצווה לקבוע סעודה של מצה בלילה וביום (משנ"ב ס"ק א') ויש לכבדו בכסות נקיה וטוב בבגדי שבת (תורה לשמה סי' קמ). ונוהגים לכסות את השולחן במפה כמו ביר"ט (הה"כ פ"א ס"כא). ואין מניחים תפילין בחול המועד (ש"ע סי' לז ס"ב) [שימי חול המועד אות הם] (סס).

ב. תפילות: בתפילת 18 וברכת המזון אומרים "יעלה ויבוא", ואם שכח לומר:

⊙ בתפילת 18 חוזר [אם נזכר כשאמר בא"י יסיים "למדני חוקיך" ויחזור ל"יעלה ויבוא", ואם נזכר קודם שהתחיל "מודים" יאמר שם "יעלה ויבוא", ובסיום יחזור ל"מודים". ואם כבר התחיל "מודים" אם נזכר קודם שהגיע ל"עושה שלום" יחזור ל"רצה" ואם כבר הגיע ל"עושה שלום" חוזר לראש התפילה, בכל התפילות: הן בערבית הן בשחרית והן במנחה] (ש"ע סי' תל).

⊙ בברכת המזון כל עוד לא אמר "ברוך אתה ה'" חוזר, ואם אמר אינו חוזר (ש"ע סס כה"ח סס).

ג. לימוד תורה: יש להוסיף בלימוד תורה בימים אלו, שכוונת השם יתברך בנתינת המועדים כדי להדבק באהבתו וביראתו ולעסוק בתורתו התמימה (הה"כ פ"א ס"כז).

ד. מלאכות: חול המועד אסור במקצת המלאכות ומותר במקצתם (ש"ע תקל ס"א).

כל המלאכות שאסור לעשותם בחוה"מ אסור לעשותם אפילו ע"י גוי. (ש"ע תקמג ס"א) אבל לצורך מצוה מותר לומר לגוי אפילו למעשה אומן (משנ"ב ס"ק א').

* כל מקום שכתוב "מעשה אומן" – הכוונה מעשה איש מקצוע, וכשכתוב "מעשה הדיוט" – הכוונה לפעולה שכל אדם יכול לעשותה ולא צריך איש מקצוע לכך.

דוגמאות: (ש"מ – שערי מועד, הה"כ – חול המועד כהלכתו, ילקו"י – ילקוט יוסף).

גיהוץ ⊙ מותר לגהץ לצורך לבישה במועד (חזו"ע יו"ט עמ' קא"ב ס"כח, ילקו"י ח"ה עמ' תק"ח ס"לד, אור לאיון ח"ג פ"כד ס"ח), שהוא מעשה הדיוט, דהיינו להחליק קמטים או לחדד קפלים הקיימים (אבל לעשות קפלים חדשים אסור!) (ש"מ פ"ה ס"ט).

גינה ⊙ מותר להשקות פרחים או פרחי נוי כדי שלא יקמלו (ש"מ פ"י ס"ד, חזו"ע עמ' קפד) אבל אסור לעשות כיסוח וגיזום לנוי (ש"ע סי' תקל"ט ס"א הה"כ פ"א ס"יח). וע"י השקיה אוטומטית שמכווין לפני החג מותר להשקות כרגיל (ילקו"י יו"ט סי' תקל"ט ס"יא) מותר לרסס את העצים כדי להגן עליהם (סס ס"כד). ⊙ אסור לקטוף עלה, פרחים או פרי שלא לצורך כגון: לשם תענוג ומשחק (ש"מ ס"ו ס"ח) אבל לצורך המועד מותר (ש"מ פ"ו ס"ד). (כל דיני הגינה כפופים למגבלות של שנת שמיטה).

הכנת אוכל ⊙ מותר לעשות כל דבר מאכל לצורך המועד ואפילו כשיש טרחה כגון: לדוך, לטחון תבלין (ש"ע סי' תקל) ודבר שיהיה מוכן רק לאחר המועד אסור כגון: חמוצים, ואם חושש שירקיבו זה דבר האבד ומותר (ש"ע ס"ג).

⊙ מותר לצוד דגים לצורך המועד (ש"ע סי' תקל"ט ס"ד) ואפילו יותר מצורך המועד שיתכן שיאכל מהם במועד (חזו"ע יו"ט ס"כא). יש שהקלו לצוד דגים לשם תענוג אף שאין כוונתו לאכול מהם, רק שראוי לאכול מהם (ילקו"י סס ס"כה). ⊙ אם התרוקן אחד ממיכלי הגז, אסור לו להזמין אחר במקומו שיביאו לו בחוה"מ, אם יש לו מיכל שני שסיפק לו לצורך המועד (ש"מ ס"ג ס"יז).

הליכה לעבודה ⊙ הפרטים הם רבים ויש לשאול רב על כל מקרה לגופו (הה"כ).

כביס ⊙ אסור לכבס בגדי גדולים (ש"ע תקל"ט ס"א) ואפילו לצורך המועד [והטעם כדי שיכבס לפני החג ולא יכנס למועד כשהוא מנוול] (משנ"ב ס"ק א') (ואפילו אם המכונה בין כה כבר מכבסת בגדי קטנים! ואפילו להשרות במים אסור) (הה"כ פ"ה ס"יח, ג, חזו"ע עמ' קאח).

⊙ לבנים (בגדים תחתונים), גרבים ומגבות אם נגמרו לו ורגיל להחליף כל יום מותר לו לכבס את הנצרך למועד (חזו"ע עמ' קאח). ⊙ בגד שאם לא יכבסוהו בחוה"מ יתייבש הלכלוך ולא ירד – מותר לכבסו (ש"מ ח"ב ס"ה ס"יא) וכתם בלבד – מותר לנקותו בחומרי ניקוי (חזו"ע עמ' קאח).

⊙ בגדי ילדים קטנים מותר לכבס את הנצרך לשימוש מידי, אם מכבס במכונת כביסה מותר לכבס בגדי קטנים אפילו הרבה בבת אחת כל שהם לצורך המועד. (חזו"ע סס עמ' קאח).

⊙ מותר להבריח בגדיו כדי להסיר את האבק (חזו"ע סס).

⊙ אישה לצורך טהרה רשאית לכבס את הנצרך (חזו"ע סס).

כתיבה הקדמה: כתב הדיוט – אותיות כתב רגילות (שאינן מרובעות) ובתנאי שאינן נכתבות בצורה נאה במיוחד (גרפיקה) וכן אותיות מרובעות אם נכתבות ברישול ללא תשומת לב לצורתן, מספרים וחיתומת. כתב אומן – אותיות עבריות מרובעות (כתב אשורי) ודווקא כשנכתבות בכתב נאה, כתיבה גרפית (שאינה נכתבת ע"י כל אדם כפי המזדמן לו) וכתביה באותיות לועזיות יש להחמיר כדין מרובעות.

* כל מקום שמותר לכתוב כתב מעשה אומן ולא נגרם הפסד כל שהוא אם יכתוב כתב הדיוט, יש לכתחילה לכתוב כתב מעשה הדיוט (הה"כ פ"ו ס"א-ו ס"א פ"ה). מותר לכתוב לצורך המועד כתב מעשה הדיוט. (כגון: לשלוח את הבן למכולת עם רשימה של קניות לחג). אסור להדפיס ספרים (חז"ע עמ' קפב).

מותר לכתוב לצורך הרבים (כגון: לכתוב צ"ק לצורך ציבור) אף כתב מעשה אומן.

וכן מותר לכתוב לצורך מצוה [כגון: צ"ק לצדקה/גבאי הרושם קבלות עבור נדבות (ילקו"י סי' תקמה ס"ח)].

מותר להשתמש בשירותי בנק אוטומטיים אע"פ שהם כותבים ומוציאים פתקית (ולהוציא תדפיס רק אם נחוץ למניעת הפסד כגון: מצב חשבון וכו') (הה"כ ס"א). מותר לכתוב בקרם על עוגה.

מותר לכתוב חוזה שכירות שנחשב דבר האבד (ילקו"י ח"ה עמ' תקנא).

ציור דינו שווה לכתובה ויש להבחין בין ציור אומנותי (מעשה אומן) לציור סתמי (מעשי הדיוט). וילדים המציירים וצובעים אין בזה איסור (ילקו"י יו"ט סי' תקמה ס"ב).

מותר לכתוב אגרת שלומים או חידושי תורה בחוה"מ וכן לכתוב חשבונותיו ולחשב הוצאותיו (ש"ע תקמה ס"ה, ד) אף במכונת כתיבה [נחשב מעשה הדיוט], ויש להקל גם לכתוב במחשב ואף להדפיס במדפסת (יצי"א ח"ה סי' מה, ק. ילקו"י ח"ב עמ' תרנא).

מותר להקליט, לצלם מסמך, תמונה או רנטגן כשאין יכול לצלם אחר המועד (ומותר להצטלם (אור לציון ח"ג עמ' רלא) אבל פיתוח תמונות של המצלמה רק אחרי המועד) (חז"ע עמ' רו ס"ח-לכט, ילקו"י עמ' תקנב) וכן יש להקל לשלוח פקס (כי בא מועד עמ' קו).

מותר להשתמש במחשב כיס אף שלא לצורך המועד (הכתב אינו מתקיים) (ש"מ פ"ט ס"ט).

מותר לשלם חשבונות כגון: חשמל, מים שהגיע זמנם אף אם יצטרך לכתוב, או שאר מלאכות משום שזה דבר האבד, וכל זה כשלא כיון מלאכתו למועד (ש"מ פ"ב ס"ג) וכו"ל אם צריך להפקיד כסף בבנק משום חובותיו (ס).

אסור לקשקש על דף לשם הנאה ולכתוב סתם בלי שום צורך (ש"מ פ"ט ס"ב).

קריעת נייר שלא לצורך אסורה (ש"מ פ"ז ס"א ב"ח).

מכונות מותר לנסוע לכל חפצו ולכל מטרה שהיא (אף לטיול (ש"ע סי' תקלו ס"א)) (הה"כ פ"ז ס"ט-ע). ומותר לנקות את המכונות ולייפותה כשאין טרחה יתירה (חז"ע עמ' קעה).

מותר להחליף גלגל (חז"ע עמ' קעה ס"ק כ) וכן מותר לתקן פנצ'ר של הגלגל (ילקו"י סי' תקמד ס"ק ה).

מותר לחלץ מכונת שנתקעה בדרך (וכן להזמין חילוץ) אף שיצטרך תיקון אומן, שאם ישאירה שם יגרם לו הפסד כספי [כגון: שהמכונת תיגנב, או בהשאתה עד אחר המועד תגרום להוצאות כספיות מיותרות וכדו'] (הה"כ פ"ז ס"ע, ילקו"י יו"ט עמ' תתקכט).

מעבר דירה אין לעבור דירה בחוה"מ (העברת כל החפצים) (ש"ע סי' תקלה ס"א) מ"מ בדבר האבד מותר (בנמ"א ס).

כגון: שהסתיימה תקופת השכירות וחייב לפנות את הדירה מותר. ויש מתירים אם עובר מדירת שכירות לדירת קבע אפילו שלא כדבר האבד (ש"ע סי' תקלה ס"ב משנ"ב ס"א חז"ע יו"ט קאה ס"כט).

ניקוי דירה וכלים מותר לעשות כל ניקוי שיגרתי בבית ואפילו בעזרת שואב אבק, אבל נקיון יסודי תקופתי לא (הה"כ פ"ה ס"מ, מצ) ומותר להבריק כלי כסף לצורך המועד, מותר לרחוץ כלים, ואפילו שלא לצורך המועד (ס"ל) וכן לשטוף את הבית (ילקו"י ה/תקז).

צביעה מותר לאישה להתאפר כדרכה (ש"ע סי' תקמו ס"ה).

אסור לסייד או לצבוע את הדירה במועד (ש"מ ח"ב פ"ד ס"א). [ציור – ראה בכתיבה].

מותר לצחצח נעליו במשחת נעלים לצורך המועד (ש"ת יצי"א ח"א ס"לב).

תיקונים מותר לתקן מכשירים של אוכל (כגון: מקרר, מיקסר, תנור) ואפילו בתיקון אומן אם צריך (ש"מ פ"ד ס"ג ובח"ב ס"טז) וה"ה לתיקון מערכת חשמל או האינסטלציה (ילקו"י יו"ט סי' תקלג ס"טז).

מותר לתקן תיקון הדיוט בלבד במכונת כביסה, [לצורך כיבוס הבגדים המותרים במועד] (ילקו"י ס).

בטייפ [או שאר כלי נגינה] (הה"כ פ"ז ס"א, ש"ת יצי"א ח"א/ד/מ).

מזגן ומאוורר – כשמזג האויר חם מאוד ויש צורך דחוף לתקנם, מותר אפילו מעשה אומן (ילקו"י ס"טז) מכשיר טלפון – מותר לתקנו (הה"כ פ"ז ס"ע, ילקו"י ס"יח).

אסור לתקן שעון שהתקלקל בין של איש או אישה (פירות האילן חוה"מ להלדמו"ר ממעליץ סי' תקמו ס"ק ט).

אוטובוס, מוניות ומשאיות של מזון מותר לתקן אפילו ע"י אומן משום שזה צרכי רבים (ש"מ פ"ח ס"ב, חז"ע עמ' קעה) אך מכונת פרטית אין לתקן רק מעשה הדיוט (חז"ע ס).

אך בשעת הצורך כשצריך לנסוע ממקום למקום ויש הפסד כספי לנסוע במונית וכדו' מותר לתקן את הרכב אפילו מעשה אומן וטוב שיעשה כן ע"י אומן גוי (ילקו"י יו"ט סי' תקמד ס"ג, עיין ש"ת האור לציון לגר"צ אבא שאול ח"ג פ"כד ס"ה).

משקפי ראייה שנשברו בחול המועד מותר לתקן אפילו מעשה אומן (חז"ע עמ' קאה ס"כח).

תיקון מלבושים אסור לתקן מלבושיו ונעליו הקרועים בחוה"מ מעשה אומן (ש"ע סי' תקמא ס"ד) (ולכן אסור למסור בגדים לתופרת לתיקון, וכן אסור למסור נעלים שנקרעו לסנדלר לתיקון). אבל מעשה הדיוט [כגון: שמתקן בעצמו] מותר (כשצריך ללבוש למועד) (ש"ע ס"ה).

⊙ במקום האבד כגון: שנקרעו נעליו הרבה ואם ימשיך ללכת כך יקרעו עוד יותר ואין לו אחרות מותר למסור לסנדלר לתיקון. ⊙ מותר לו לתפור בגדיו שנקרעו (ש"ע ס"ט) מ"מ ראוי לתפור בשינוי כגון: תפירות רחבות ולא מכוונות, והטעם מאחר שמעשה תפירה של כולם כמעשה אומן (ש"ח פ"ח ס"ע), שינוי מועיל – (ס"ט בהרמ"א). מותר לתפור כפתור שנפל בשינוי כגון: שיתפרנו רפוי או ביד שמאל או שיתפור ב-2 חורים מתוך 4 (כי כל מועד ח"י עמ' עב) מותר לקשור ציציות בטלית ילקוי"י סי' תקמ"א ס"ה-ז).

⊙ מותר לקנות נעלים חדשות בחוה"מ (ילקו"י ה/תקח).

תספורת והגינה ⊙ אין להתגלח ולהסתפר (ש"ע תקל"א, ס"ב ומשנ"ב ס"ק ג) ואפילו אבי הבן והסנדק (חז"ע עמ' ק"ל ס"ג). מ"מ מותר לכולם לגזוז שפם (ש"ע ס"ח) אפילו שאינו מפריע לאכילה (משנ"ב ס"ט) ⊙ מותר לרחוץ ולסרק את השיער אע"פ שמשיר בזה שיער (הרמ"א ס"ח) ⊙ ואישה דינה כאיש לענין תספורת שאסור (משנ"ב סי' תקמ"ב ס"ק טז) מ"מ לצורך טהרה מותר וכן מותר להוריד שיער הראש הבולט מהמטפחת (ש"מ פ"ב ס"ב) ולהוריד שערות ליופי (ש"ע סי' תקמ"ב ס"ה) אפילו כרוך בכאב מותר (הר"כ פ"ג ס"ב). אבל על אביו או אמו ששלמו 30 ימי אבלו בתוך חול המועד וגערו בו, מותר לו להסתפר ולהתגלח בחול המועד (חז"ע יו"ט עמ' ק"ג ס"ב, כה"ח סי' תקל"א ס"ק ז). ⊙ לקטן מותר להסתפר (ש"ע תקל"א ס"ו). בכל אופן [אפילו אינו מצטער בזה] מאחר שאינו בר מצוה (ילקו"י סי' תקל"א ס"ג). ⊙ מותר לכולם לגזוז ציפורנים (ש"ע תקל"ב ס"א) והאשכנזים מחמירים בזה [אא"כ במקום מצווה] (ס"ט).

שביעי של פסח ופרשת אוזרי-מות

מעשה שהיה

סיפר הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: שוחחתי עם בחור מתיכון חילוני, השפעתי עליו שילך לישיבה לשנה, שיכיר את המורשת, שיתחבר לשורשיו. הוא שמע לעצתי, ויותר לא היה בינינו קשר.

כעבור זמן טסתי לחוץ לארץ, כשחזרתי אמרו לי: יש פה אדם שמתקשר בכל יום ושואל האם חזרת? מסרו לי את המספר, וטלפנתי. "אדון גלינסקי? מה עשית מהילד שלי?!", היה זה אביו של אותו בחור. "מה קרה?", שאלתי.

"תראה", הוא אמר לי, "אנחנו משפחה מסורתית, אוכלים רק מצות בפסח. הבן בא הביתה, ורוצה מצות של רבנים לליל הסדר! תבין, אני לא מדבר על כסף, רק על שגעון!".

אמרתי לו: "תבין, בגמרא כתוב שלפני שהמשיח יבוא בן קם באביו ובת באמה וכלה בחמותה. זה, נתון. אתם משפחה מסורתית, אז תחליט בעצמך מה עדיף: שהבן יאכל מצות של רבנים, או שיביא גויה הביתה!". "נו, שוין, אשתי אמרה מראש שאין עם מי לדבר", אמר וטרק את הטלפון.

הלכות עירוב תבשילין

פינת ההלכה

א. כשיום טוב חל בערב שבת [כמו השנה ששביעי של פסח ביום שישי] אסור לאפות ולבשל ביום שישי עבור שבת אלא אם כן הכין "עירוב תבשילין" מערב יו"ט [ביום חמישי] (ש"ע סי' תקנ"א). [ענין העירוב הוא על מנת שיוכל להמשיך את הבישול והאפיה שהתחיל בערב יו"ט, ביר"ט עצמו לצורך שבת (הרמ"א ס"ב ס"ט)]

ב. עירוב תבשילין הוא שניח פת ותבשיל מערב יו"ט לשבת, ואם הניח רק כזית תבשיל יצא ידי חובה (ש"ע ס"ב) ונוהגים לקחת ביצה קשה (כתבשיל) עם מצה שלימה (כפת) (מועדים כהלכה סי' כח ס"ד). וטוב להדר לקחת בשר או דגים [כתבשיל] (חז"ע יו"ט עמ' רפ"א).

ג. עירוב זה עושים בשיעור כמות של כזית (ש"ע ס"ג) היינו בתבשיל בשיעור 27 גר' [ואם עשה ב-18 גר' יכול לסמוך על זה בדיעבד] (ילקו"י סי' תקנ"ב) ובפת בשיעור 27 גר' [והמחמיר להניח שיעור כביצה (54 גר') תבוא עליו ברכה] (עיין בהרמ"א ס"ט מועדים כהלכה ס"ק ה, חז"ע עמ' רע).

ד. כשמניח את העירוב [ביום חמישי] מברך: "ברוך אתה ה'... קדשנו במצוותיו וציוונו על מצות עירוב", ומסיים "בדין עירובא יהא שרי לנא לאפוי ולבישולי ולאדלוקי שרגא ולמעבד כל צרכנא ביום טוב לשבת" (ש"ע ס"ב) [בעברית: בעירוב זה יהיה מותר לנו לאפות ולבשל ולהדליק הנר ולעשות כל צורכנו מיום טוב לשבת] (ילקו"י עמ' תל"ח) וצריך להבין מה שאומר, שאם אינו מבין ארמית יאמר בלשון שמבין, אפילו בלועזית (בהרמ"א).

ה. בזמן הברכה ואמירת הנוסח לכתחילה יחזיק את העירוב בידו הימנית (כל"ח פ"ו ס"ב, ש"ע הרב ס"ב ו-כ, החז"ר א"ב חיים ש"ל סי' כט פסקי תשובות לגר"מ רבינוביץ סי' תקנ"ב ס"ב, חז"ע יו"ט עמ' רפ"ז). ובדיעבד כשלא החזיק בידו אעפ"כ עלתה לו ה"עירוב תבשילין" (חז"ע יו"ט עמ' רפ"ז-רפ"ח, עיין פסקי תשובות ס"ט, ילקו"י

יו"ט סי' תרכ"ט וילקו"י זכרות סי' ר"ט וס"ק יד, עינין זש"ע סי' ר"ט וזבלכה זכורה לגר"ד יוסף ס' .

ו. כל זמן שהעירוב (פת ותבשיל) קיים יכול לבשל ביו"ט לצורך שבת (ש"ע ס"ט) ולכן יש לשומרו עד שיסיים להכין כל צרכי שבת ואז יוכל לאוכלו (ש"ע ס"ט). מ"מ לכתחילה נכון שיניח אותו ללחם משנה לסעודות שבת, ובסעודה שלישית יאכלנו (משנ"צ ס"ק מח).

ז. אף שהכין עירוב תבשילין יזהר להקדים לבשל ביום שישי בשעות הבוקר כדי שיגמור את הבישול בעוד היום גדול, ובדיעבד אפשר להכין עד זמן הדלקת נרות שבת (משנ"צ תקכ"ז הנאוה"ל, כה"ח ס"ק ז).

ח. מי שהכין את כל התבשילים מערב יו"ט ואינו צריך לבשל ביו"ט לצורך שבת, מעיקר הדין אינו צריך לעשות עירוב תבשילין לצורך הדלקת נרות ביום שישי לשבת, מ"מ טוב לכתחילה להניח העירוב [כדי לצאת יד"ח כל הדעות] עבור זה, אך לא יברך עליו [בנוסח יאמר: "בדין עירובא יהא שרי לנא לאדלוקי שרגא", בעברית – שהעירוב יתיר לנו להדליק נר] (חז"ע עמ' רעז–רעח, עינין ש"ע סי' ומשנ"צ ס') (וכן אם הכין את כל התבשילים ולא צריך לבשל אלא רק לחמם את התבשילים [אבל אם צריך להרתיח מים חדשים באופן ודאי נחשב בישול ועושה עירוב בברכה ילקו"י יו"ט סי' תקכ"ז ס"מ] עושה עירוב תבשילין ללא ברכה [ש"ת אור לאיון לגר"צ אבא שאול ח"ג עמ' ריח, חוט שני הל' יוס טוב לגר"ש קרליץ עמ' קג, כי בא מועד לגר"צ חיותה הל' יו"ט עמ' קכה, ילקו"י שבת ח"א תשע"א מהדורה שניה סי' רנג ס"י עמ' תקד]).

ט. מותר להציע את המיטות מיום טוב לשבת וכן להדיח את הכלים ולגלול את ספר התורה מיו"ט לשבת כל זמן שקיים העירוב תבשילין (חז"ע עמ' צג).

י. אם שכח להכין עירוב יכול בדיעבד לסמוך על עירובו של רב העיר ולבשל על סמך זה ביו"ט לשבת (חז"ע יו"ט עמ' רל–רלא). אך הגרים במושבים וכדו' צריכים לברר אם נעשה עירוב כללי עבורם (כי בא מועד לרב חותה יו"ט ח"ט עמ' קלב).

הלכות ביעור וידי מעשרות

פינת ההלכה

א. מצות עשה להתוודות לפני ה' על שהפריש את כל התרומות ומעשרות מהפירות והירקות שאכל במשך השנים וזהו נקרא "ידי מעשרות" (ש"ע יו"ד סי' של"א ס"קמ). "ביעור מעשרות" הינו שלב המקדים ל"ידי מעשרות" שבו משלים את כל ההפרשות של התרומות ומעשרות שחייב בהם וכן מה שצריך "ביעור" ולא ביערם עדיין (ש"ע ס' ס"קמד).

ב. "**ביעור מעשרות**" מתבצע בשנה הרביעית והשביעית לשמיטה [כגון: השנה שנה שביעית]. (ש"ע ס"קמא). וקיומה מוטל בין על הגברים בין על הנשים (ילקו"י פסח ח"ג עמ' תתסד, שביבת השדה פ"טו ס"ל). **וזמנה:** **לספרדים:** ביום ערב חג פסח האחרון [שביעי של פסח] (ש"ע ס' ס"קמד). היינו ביום חמישי כ בניסן. **לאשכנזים:** ביום ערב חג פסח הראשון (חז"ר דמאי סי' ז). היינו ביום שישי יד בניסן.

ג. מי שקונה תמיד מחנות שמפרישים בה תרומות ומעשרות כגון: חנות תחת השגחת כשרות, וגם לא מפריש הפרשת חלה אלא קונה תמיד לחם מוכן, פטור מ"ביעור מעשרות" ואינו חייב לקנות פירות של טבל ולהפריש מהם ביום זה (ילקו"י פסח ח"ג עמ' תתסג).

ד. מי שקונה פירות וירקות בשווקים החופשים ומפריש תרומות ומעשרות בעצמו [או מפריש חלה] חייב ב"ביעור מעשרות" כדלקמן:

* פירות וירקות שמצויים אצלו ועדיין לא הפריש מהם תרומות ומעשרות יעשה זאת כעת, או שהפריש אך לא העבירם למקבליהם או לא ביער תרומה גדולה או חלה יעשה זאת כעת.

* יש לבער את המטבעות שחילל עליהם את "מעשר שני" ו"נטע רביעי" [אא"כ הוא מנוי בקרן מעשרות שמהלים לו את המטבעות שהם עושים כבר הליך זה] כדלקמן:

צריך "לחלל" את כל הפרוטות שבכל מטבע שברשותו על דבר מאכל ששוה פרוטה ולהשמיד דבר מאכל זה לדוגמא: יכול לקחת 2 כפות סוכר ששוים פרוטה. [1ק"ג סוכר = 5 ש"ו ושווי פרוטה (0.09 ש"ו) בסוכר 20 גרם ששוה ל-2 כפות סוכר] ולומר שכל הפרוטות שבמטבע שברשותו מחללם על סוכר זה ושוטף את הסוכר במים בכיור לאבדון (אכן פינה ח"ב לגר"צ בן איון יו"ד סי' קלג , הגדה של פסח איש מלכית ס').

ה. "**ידי מעשרות**" מתבצע בשנה הרביעית והשביעית לשמיטה [כגון: השנה היא שנה שביעית] ביום טוב אחרון של חג פסח. ואין מתוודים אלא ביום, וכל היום כשר ל"ידי מעשרות" והמנהג להתוודות במנחה [היינו בזמן שראוי למנחה (ע"פ משניות מעשר שני פ"ה מ"י ס')] של יום טוב (ש"ע ס"קמא).

ו. פרשת "ידי מעשרות" נמצאת בחומש דברים פרק כו פסוקים יב-טו ובסיום קריאתה יאמר: "יהי רצון מלפניך ה' אלוהינו ואלוקי אבותינו כשם שזכינו לקיים מצות ביעור חמץ וידי מעשרות, כן יזכנו ה' לקיים מצוות הפרשת תרומות ומעשרות ומצות ביעור וידי מעשרות מהתורה בביאת גואל צדק ובנין בית המקדש במהרה בימינו, אמן כן יהיה רצון" (שביבת השדה פ"טו ס"נה).

ז. הוידי נאמר בכל שפה (ש"ע ס"קמג) ומצווה מן המובחר שכל אחד יאמר את הוידי בפני עצמו

(ש"ע ס' ס"קמג) מ"מ אם רצו להתוודות יחד יכולים (ש"ע ס'). נשים פטורות מוידי (ילקו"י עמ' תתסג).

ח. **אשכנזים:** נהגו כיום שלא לקיים מצוות "ידי מעשרות" [וכן דעת החזון איש] (חזון איש דמאי סי' ז)

והרוצים בכל זאת לומר יקראו את "וידוי מעשרות" מתוך חומש (הגרי"ס אלישיב זצ"ל תורת רפאל סי' ז).
ספרדים: נהגו כיום לקרוא בתורה ברבים בשביעי של פסח בתפילת מנחה [בין "אשרי" לתפילת שמונה עשרה] את "וידוי מעשרות" ללא ברכות וכן נהג מר"ן הרשל"צ עובדיה יוסף זצוק"ל (ולקוט יוסף עמ' תתסא, קציתת הקלה פ"טו ס"כה).

ט. בזמן חז"ל מי שלא השלים הפרשת תרומות ומעשרות והביעור הנצרך לא יכל להשתתף באמירת "וידוי מעשרות", בזמן הזה בדיעבד אף מי שלא הקפיד להיזהר בכל הדברים המעכבים את אמירת הוידוי רשאי לקרוא בתורה, היינו אם קורא בעצמו יקרא בטעמים כקורא בתורה ולא כמתוודה, וכיום שקוראים לרבים בס"ת רשאי להשתתף בזה (ולקו"י עמ' תתנט ס"ז).

הלכות שביעי של פסח ושבת

פינת ההלכה

- א. אין מברכים "שהחיינו" בקידוש של "שביעי של פסח" (קו"ע סי' תא ס"ז משנ"ב סס).
- ב. אסור לחמם מים ביו"ט לרחוץ כל גופו (אבל חלק מגופו מותר) (קו"ע אורח סי' תקיא ס"ג). אבל במים קרים (מועדים כהלכה סי' כה ס"ד) או במים שנתחממו מערב יו"ט (קו"ע ס"ג) או במים שהתחממו מהשמש בדוד שמש ביו"ט (חזו"ע יו"ט עמ' מא-מב ס"יב מעין הטהרה עמ' קפו ס"ל) מותר לרחוץ בהם כל גופו (קו"ע ס"ג).
- ג. מותר להשתמש בתרופות מוכנות [כגון: כדורים, סירופ כשר לפסח] ביום טוב אפילו על מיחוש קל, חוץ ממשחה שאין למרוח ביו"ט (ולקו"י ד"ד עמ' קלא ס"ג).
- ד. מצד הדין אין שום מניעה לקרוא שניים מקרא ואחד תרגום ביום שישי שהוא יו"ט (קו"ע מצטרק ליו"ט ח"א סי' לה, חזו"ע שבת ח"א עמ' שטו, שו"ת שמת כהן לגר"מ הכהן ח"ב סי' קיט) אבל לפי המקובלים לא יקרא ביום שישי שהוא יו"ט (ובא"ח ש"א פ' וזאת הברכה ס"טו מנן החיד"א במחזיק ברכה בקו"י אחרון סי' קנו ס"ב, שו"ת מצטרק ליו"ט סס, שו"ת ישראל עבדי ח"ה עמ' קעז). ומנהגם לקרוא ביום השבת קודם סעודת שחרית (מצטרק ליו"ט סס).
- ה. הקידוש של שבת הוא כבכל שבת וה"פת" הינה מצה, כמו בכל הפסח ומברכים עליה "המוציא".
- ו. ביום שבת (פ' אחרי מות) ברכת המצה עדיין "המוציא" ו"ברכת המזון" והוא הדין במוצאי שבת (חזו"ע ברכות עמ' סד). ומיום ראשון בבוקר (כל ימות השנה) ברכתה **לספרדים**: "בורא מיני מזונות" ו"על המחיה" והרוצים לצאת לכל הדעות יאכלוה בתוך סעודה של פת גמור (ולקו"י ח"ג עמ' קז). אבל מצות יד רכות ועבות ברכתם "המוציא" ו"ברכת המזון" כל השנה (הלכה בדורה לגר"ד יוסף ח"ה סי' קסח ס"כה ברכה ה' לגר"מ לוי ח"ג עמ' תקצז) **לאשכנזים**: ברכתה "המוציא" ו"ברכת המזון" (חזו"ע שם הלכה בדורה סס).
- ז. מאחר ואיסור חמץ הוא מהתורה (עיין קו"ע סי' תמג ס"א ומשנ"ב ס"ק א). ראוי ונכון להחמיר לאסור אכילת חמץ עד זמן ר"ת במוצאי פסח (שהוא ליל שבת) (עיין חזו"ע שבת ח"ב עמ' שעג, מלאת אכדך סי' נו).
- ח. החמץ שנמכר לגוי לפני הפסח מותר באכילה בשבת זו (פ' אחרי-מות) ואין לאוסרו משום מוקצה (חזו"ע פסח עמ' קנג ס"כא, כתנות יוסף סי' לה, ולקו"י פסח ח"ג עמ' תתלא ס"ח) [ולא אומרים "מתוך שהתקצה בין שמשות"ב.. במוקצה מחמת יום שעבר] (סס).
- ט. אין לקנות חמץ במוצאי שבת (פ' אחרי-מות) אם לא ברור בתכלית שהוחל בעיסוק אפית החמץ רק לאחר צאת השבת ושהחמץ נמכר כדן (ולקו"י ח"ה עמ' שגא ס"ג).
- י. הנוהגים לעשות "מימונה" עליהם לזכור שאסור להכין לחגיגה זו כלום לפני צאת השבת ממש, לפי שאסור להכין משבת לחול (אפילו סידור הבית למסיבה) (ולקו"י שבת ח"ב עמ' רגס ס"כה).

מרתון הרצאות בחג הפסח – באשדוד בבי"כ החיד"א רח' יצחק הנשיא 22 אזור ג' בחול המועד

בשעות [בוקר-10:30-1:30 אח"כ מנחה, **אחה"צ** 4:00 מנחה ואח"כ עד 10:00] *עזרת הנשים פתוחה.

- ⊙ **יום ראשון: בוקר** -הרב שלום פרץ, הרב אהרון בוטבול, הרב אופיר מלכה. **אחה"צ** -הרב יעקב ליפער, הרב יצחק קולדצקי, הרב אברהם ישראל, הרב אלחנן פרץ, הרב ליאור גלזר. ⊙ **יום שני: בוקר** -הרב מאיר כהן, הרב חיים רבי, הרב בנימין חותה. **אחה"צ** -הרב מרדכי טולדנו, הרב יוסף חיים חזד, הרב צבי בן פורת, הרב יעקב שכנזי, הרב יגאל כהן.
- ⊙ **יום שלישי: בוקר** -הרב שמואל גרוס, הרב אליהו פנחס, הרב אהרון טויסק. **אחה"צ** -הרב אלעזר חיימוב, הרב"ר יוסף שינין, הרב"ר אליהו בר שלום, הרב מאיר מאיר אבוחצירא, הרב מרדכי נויגרשל, הרב יוסף הגי.
- ⊙ **יום רביעי: בוקר** -האדמו"ר ממעליץ, הרב יהודה יוספי, הרב יעקב סיני. **אחה"צ** -הרב מיכאל לסרי, הרב מנחם שטיין, הרב שלמה לווינשטיין, הרב פנחס קריספין, הרב משה כהן. ⊙ **יום חמישי: בוקר** -הרב אליהו כהן, הרב ברוך רזונבלום, הרב אהרון ירחי, הרב יצחק דיין. ⊙ **יו"ט אחרון: 1:30 מנחה** -הרב ברוך כהן, הרב אליהו כהן, הרב בנימין משיה, הרב מאיר בנאי, הרב יהודה סכה, הרב שמעון יוחאי יפרה. **אח"כ מנחה וקבלת שבת**

הילולת בבא מאיר באשדוד ביום שני י"ז בניסן בביתו רח' יוספטל 4/6 אזור ב' החל משעה 12:30

תזכורות לערב שביעי של פסח (יום חמישי) ☑ נר נשמה [לצורך העברה מאש לאש] ☑ מי שמתכוון לבשל לא לשכוח לחבר שעון גז ☑ למשתמשים בפלטה של שבת יש לחברה לחשמל ☑ אשה שמדליקה נרות רגילים, צריכה להכין נרות דבוקים בפמוטים לימים לפי שאסור להדביק הנרות בפמוטים משום ממחק [ומדליקה בשמן] יש להכין הפתילות לפני כן ☑ להכין עירוב תבשילין ☑ לבעלי מקרר דיגיטלי עם מצב "שבת" להעביר למצב המתאים לפחות ל-48 שעות